ทำเนียบจอมยุทธ์

นาวาโท ดร.วิทยา ปัญญวรญาณ

ฮัลฟอร์ด แม็กคินเดอร์ Sir Halford John Mackinder

เป็นชาวอังกฤษ มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ.๑๘๖๑ – ๑๙๔๗

เซอร์ ฮัลฟอร์ด แม็กคินเดอร์ ได้เสนอทฤษฎียุทธศาสตร์ใจโลก (Heartland Theory) ไว้ในปี ค.ศ.๑๙๐๔ ผ่านบทความชื่อ *"The Geographical Pivot of History"* ต่อสมาคมภูมิศาสตร์แห่งชาติที่กรุงลอนดอน

แม็กคินเดอร์ มีแนวความคิดว่า พื้นที่ทวีปยุโรปและแอฟริกามีความต่อเนื่องเป็นผืนเดียวกัน และให้ชื่อว่า *"เกาะโลก"* หรือ *"เวิร์ลไอส์แลนด์"* (World Island) โดยเกาะโลกนี้มีจุดสำคัญทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่ง คือบริเวณดินแดนในแถบยูเรเซีย (Eurasia) หรือทวีปเอเชียและยุโรปรวมกัน และได้กำหนดบริเวณสำคัญที่เรียกว่า *"ดินแดนหัวใจ"* (Heartland) โดยเริ่มจากทะเลบอลติกและทะเลดำในทางตะวันตกไปจนกระทั่งถึงเขตไซบีเรียในทางตะวันออกและทางเหนือเริ่มจากมหาสมุทรอาร์กติกลงจนถึงเทือกเขาหิมาลัยทางใต้ และรวมพื้นที่ส่วนใหญ่ของที่ราบสูงอิหร่านทางตะวันตกเฉียงใต้และที่ราบสูงมองโกเลียทางตะวันออกเฉียงใต้ บริเวณดินแดนหัวใจนี้ กำลังทางเรือจะเข้าได้ยากมาก และลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาล้อมรอบถือเป็นชัยภูมิที่ดี นอกจากนี้ยังสามารถเคลื่อนกำลังเข้าไปยึดครองยุโรปตะวันออกและตะวันตก สำหรับดินแดนหัวใจนั้นจะถูกล้อมด้วยทวีปยุโรปและเอเชีย มีประเทศจีน อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี เป็นต้น ล้อมรอบ ซึ่งแม็กคินเดอร์เรียกดินแดนบริเวณนี้ว่า *"ดินแดนรูปวงเดือนริมใน"* (Inner Marginal Crescent) และดินแดนถัดมาคือ ทวีปแอฟริกา ออสเตรเลีย อเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ โดยเรียกบริเวณนี้ว่า *"ดินแดนรูปวงเดือนริมนอก"* (Outer Insular Crescent)

แม็กคินเดอร์เห็นว่าการยึดครองยูเรเซียหรือ Heartland ของโลกควรใช้ยานพาหนะทางบกบุกตรงเข้าใจกลางทวีปแทนที่จะโอบล้อมด้วยแสนยานุภาพทางทะเล และได้กล่าวเน้นไว้ว่า

- หากผู้ใดสามารถครองยุโรปตะวันออกไว้ได้ ต่อไปก็จะสามารถครองดินแดนที่เป็นหัวใจของโลกได้

- หากผู้ใดสามารถครองดินแดนหัวใจโลกได้ ย่อมสามารถควบคุมเกาะโลกทั้งเกาะได้ และในที่สุดก็จะสามารถครองโลกได้

ฟูลเลอร์ John Frederick Charles Fuller

เป็นชาวอังกฤษ มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ.๑๘๗๘ - ๑๙๖๖

ฟูลเลอร์ รับราชการในการกองทัพบกอังกฤษในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๑ ฟูลเลอร์ได้ทำงานเป็นฝ่ายอำนวยการให้กับหน่วยรถถัง Tank Corps ของกองทัพบกอังกฤษ ที่ตั้งอยู่ในประเทศฝรั่งเศส โดยในปี ค.ศ.๑๙๑๗ ฟูเลอร์ได้เสนอแผนการยุทธที่เมือง Cambrai จนกลายเป็นการบุกโจมตีขนาดใหญ่ด้วยรถถังเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์

ฟูลเลอร์ ถูกจัดได้ว่าเป็นผู้คิดค้นทฤษฎีสงครามยานเกราะที่ใช้กองทัพยานเกราะปฏิรูปยุทธวิธีการรบภาคพื้นดินที่ชะงักงันด้วยสงครามสนามเพลาะ ซึ่งจะทำให้สงครามทางบกสิ้นสุดอย่างรวดเร็ว และเป็นการลดการสูญเสีย ต่อมาทฤษฎีนี้ได้ถูกพัฒนาจนเป็นสงครามสายฟ้าแลบ (Blitzkrieg) โดยกองทัพเยอรมัน

ในขณะเดียวกัน ด้านยุทธศาสตร์ทางอากาศ ในช่วงหลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๑ นักยุทธศาสตร์ทางทหารหลายท่านเชื่อว่า Air Power

จะสามารถทำให้แนวความคิดการทำให้เป็นอัมพาตทางยุทธศาสตร์เป็นไปได้มากขึ้นในทางปฏิบัติ ฟูลเลอร์ก็ได้เป็นนักยุทธศาสตร์คนแรกที่ออกแบบแผนปฏิบัติการสมัยใหม่ที่มีเป้าหมายอยู่ที่การทำให้ข้าศึกให้เป็นอัมพาตได้ โดยในปี ค.ศ.๑๙๑๙ เขาจัดวางแผนการทำสงครามสามด้านดังนี้

- ด้านที่หนึ่ง กายภาพมิติ (Physical Dimension) คือ การทำลายความแข็งแกร่งทางกายภาพหรืออำนาจในการสู้รบของข้าศึก (Fighting Power)

- ด้านที่สอง จิตตมิติ (Mental Dimension) คือ การทำให้เกิดความสับสนในความคิดของข้าศึก (Thinking Power)

- ด้านที่สาม ขวัญมิติ (Morale Dimension) คือ การทำลายขวัญของข้าศึกจนกระทั่งไม่มีความพยายามที่จะต่อต้านฝ่ายเรา (Staying Power)

นอกจากนี้ฟูลเลอร์ยังได้เพิ่มเติมว่าการปฏิบัติในการใช้กำลังในสามด้านดังกล่าว ต้องกระทำอย่างสอดคล้องกัน และไม่แยกการปฏิบัติ

บรรณานุกรม

กระแสร์ เม่งอำพัน, นาวาเอก. **“แนวความคิดทำให้เป็นอัมพาตทางยุทธศาสตร์(Strategic Paralysis) (จากอดีตจนถึงปัจจุบัน สงครามอ่าวเปอร์เซีย),”** นาวิกศาสตร์, เล่มที่ ๙, ก.ย.๒๕๔๗, หน้า ๑๑-๒๕.

กองทัพเรือ. **อทร.๘๑๐๑ การกำหนดยุทธศาสตร์ และกำลังรบทางเรือ,** ๒๕๔๓.

คำรณ พิสณฑ์ยุทธการ, นาวาเอก. **“หลักนิยมทางทหาร (Military Doctrine),”** เอกสารประกอบการบรรยาย, สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง, ๔ ก.พ.๒๕๔๒.

http://en.wikipedia.org/wiki/Sir_Halford_Mackinder

http://www.tortaharn.net/contents/index.php?option=com_content&task=view&id=63&Itemid=75

http://www.navy.mi.th/navic/document/870902a.html

http://en.wikipedia.org/wiki/J._F._C._Fuller